

***ETIČKI KODEKS
DRŽAVNIH SLUŽBENIKA***

Etički kodeks

- **Etiku moral i integritet**, nastoji se kodificirati i primijeniti u što više oblika ljudske aktivnosti. U mnogim državama nastaju **etički kodeksi** sudaca, odvjetnika, umjetnika, sportaša, a pojedine su države donijele i **zakone** o obaveznom etičkom postupanju.

Kanadski primjer

- Na nivou federalnih organa i pokrajina, postavljeni su **povjerenici za etiku** koji su zaduženi za provođenje kodeksa i za obavljanje savjetodavno-informativne funkcije.
- Za potrebe vlade i parlamenta oni podnose izvještaje i daju svoje komentare.

S A D primjer

- 1978.godine Vlada SAD je osnovala **Službu za etičnost** koja je organizirana na nivou ministarstva s brojem od 130 službenika.
- Svako ministarstvo ima službenika za etiku.
- Obavljaju poslove izrade etičkih programa i edukativno-savjetodavne i informativne poslove

Australski primjer Zakon o etici u javnom sektoru iz 1994.

Zakon se sastoji iz **pet moralnih obaveza.**

- 1. Poštivanje zakona i parlamentarne demokracije**
- 2. Poštivanje osobnosti**
- 3. Integritet - koji se sastoji od pet pravila**
 - Održi i unaprijedi povjerenje u poštenje javne administracije
 - Održi i unaprijedi povjerenje da administracija radi za dobro zajednice
 - Ne koristi neprikladno svoja ovlaštenja i položaj
 - Izbjegavaj sukobe interesa
 - Otkrivaj i prijavljuj slučajeve neetičkog ponašanja i korupcije
- 4. Marljivost**
- 5. Ekonomičnost i djelotvornost**

Republika Hrvatska- drž.službenici

- Vlada Republike Hrvatske, 2006. donijela **Etički kodeks državnih službenika** N.N.49/06, 134/08
- 2006.godine u Središnjem državnom uredu za upravu ustrojen je **Odjel za etiku.** N.N.131/06

Etički kodeks drž.službenika

- Uređuju se pitanja
 1. Zaštite osobnog ugleda i ugleda državne službe
 2. Odnosa službenika prema građanima
 3. Međusobnih odnosa državnih službenika
 4. Javnih nastupa službenika
 5. Povjerenici za etiku i Etičko povjerenstvo
 6. Pritužbi na nepoštivanje etičkog kodeksa te mogućih sankcija u vezi sa neetičnim ponašanjem
 7. Javnosti i dostupnosti kodeksa radi boljeg informiranja svih zainteresiranih

1. Zaštita osobnog ugleda i ugleda državne službe

- U obavljanju dužnosti, službenik primjenjuje načela državne službe i načela ponašanja državnih službenika, propisana Zakonom o državnim službenicima i drugim propisima
- Službenik, u obavljanju dužnosti i ponašanjem na javnom mjestu, pazi da ne umanjuje osobni ugled i povjerenje građana u državnu službu
- U obavljanju privatnih poslova, službenik ne koristi službene oznake ili autoritet radnog mjesta u državnoj službi.

2 . Odnosi službenika prema građanima

- U odnosu prema građanima, službenik postupava profesionalno, nepristrano i pristojno. Službenik u obavljanju dužnosti primjenjuje stručno znanje na takav način, da građanima pomaže u ostvarivanju njihovih prava, postupajući pritom u skladu s načelom zakonitosti i načelom zaštite javnog interesa.
- U službenom ophođenju s građanima, službenik se služi hrvatskim jezikom i razumljivim rječnikom.
- Službenik postupava jednako prema svim građanima, bez diskriminacije ili povlašćivanja na osnovi; dobi, nacionalnosti, etničke ili socijalne pripadnosti jezičnog ili rasnog podrijetla, političkih ili vjerskih uvjerenja ili sklonosti, invalidnosti, obrazovanja, spola, bračnog ili obiteljskog statusa, spolne orijentacije, ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

3 . Međusobni odnosi državnih službenika

- Međusobni odnosi službenika temelje se na uzajamnom poštivanju, povjerenju, suradnji, pristojnosti i strpljenju.
- Službenici međusobno razmjenjuju mišljenje i informacije o pojedinim stručnim pitanjima.

Službenik ne ometa druge službenike u obavljanju njihove dužnosti.

- Nadređeni službenik potiče službenike na kvalitetno i učinkovito obavljanje državne službe, međusobno uvažavanje poštivanje i suradnju, te primjeren odnos prema građanima.

4 . Javni nastupi službenika

- U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima predstavlja državno tijelo službenik iznosi stavove državnog tijela, u skladu sa propisima, dobivenim ovlastima, stručnim znanjem i odredbama Etičkog kodeksa.

U javnim nastupima u kojima službenik ne predstavlja državno tijelo, a koji su tematski povezani sa državnom službom službenik ističe da iznosi osobne stavove.

Pri iznošenju stavova državnog tijela i osobnih stavova, službenik pazi na osobni ugled i ugled državne službe.

4. POVJERENICI ZA ETIKU

- U svakom državnom tijelu čelnik imenuje po jednog službenika – povjerenika za etiku.
- -prate primjenu Etičkog kodeksa u državnom tijelu,
- -promoviraju etičko ponašanje u međusobnim odnosima službenika i odnosima službenika prema građanima,
- -daju savjete službenicima o etičkom ponašanju,
- - zaprimaju pritužbe službenika i građana na neetičko i moguće koruptivno postupanje službenika,
- -provode postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe, te vode evidenciju o zaprimljenim pritužbama.

Postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe

Povjerenici za etiku

Samostalno izvode dokaze

(čl. 14.a st. 3. Etičkog kodeksa državnih
službenika)

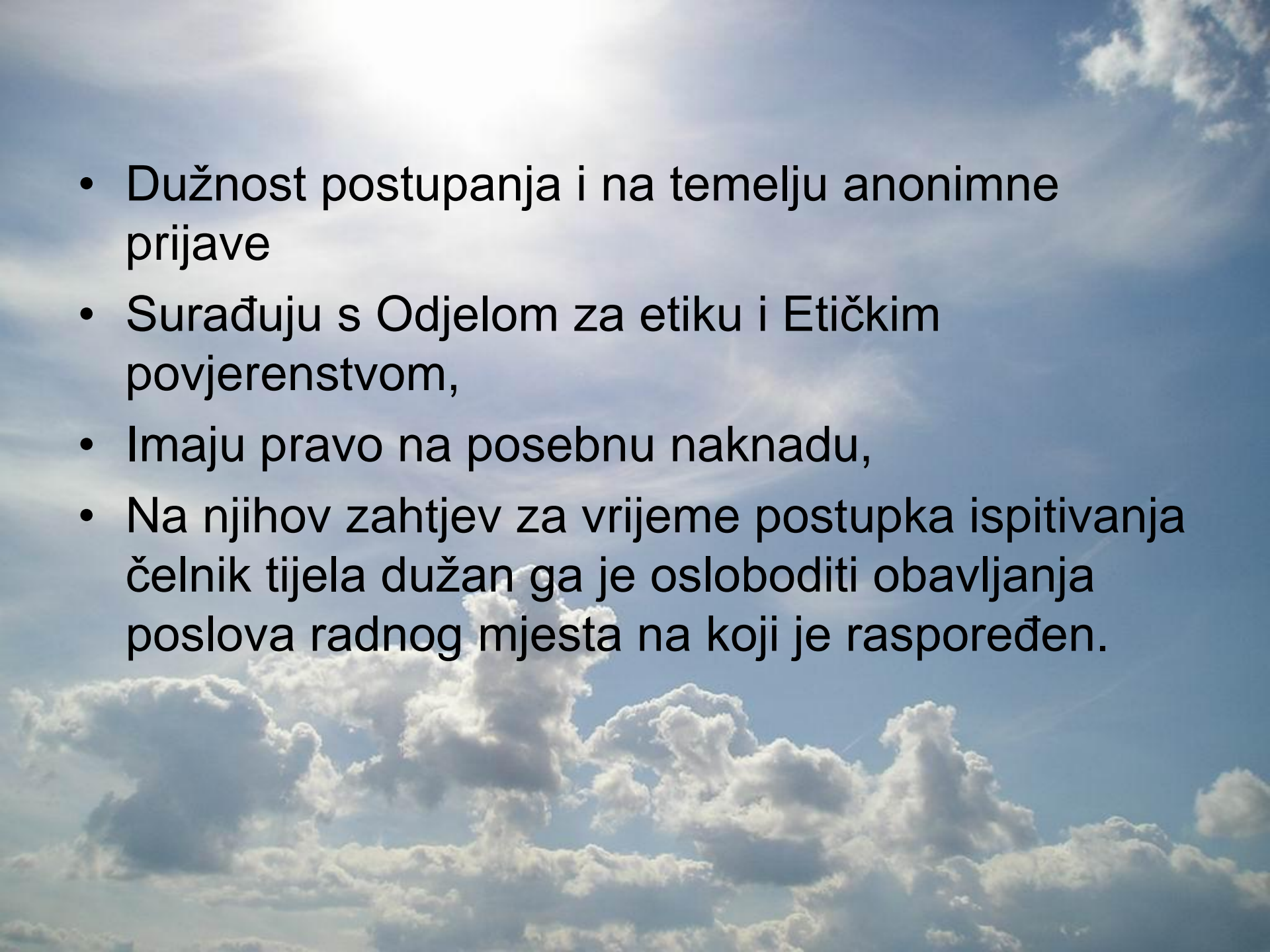
Rok najduže 30 dana

OSNOVNI ELEMENTI ISPITNOG POSTUPKA

- Prijava
- Prepoznavanje inkriminiranog događaja
- Izvješće prijavljenog službenika
- Izvješće prijavitelja ili svjedoka
- Očitovanje nadležnih tijela (MUP, DORH)
- Zaključak i pismeno izvješće čelniku tijela
- Priprema odgovora podnosiocu pritužbe

ČELNIK DRŽAVNOG TIJELA

- Rok od 8 dana za razmatranje izvješća
- Po potrebi pokreće postupak zbog povrede službene dužnosti
- Obavještava povjerenika za etiku
- Najkasnije u roku od 60 dana daje odgovor na pritužbu

-
- Dužnost postupanja i na temelju anonimne prijave
 - Suraduju s Odjelom za etiku i Etičkim povjerenstvom,
 - Imaju pravo na posebnu naknadu,
 - Na njihov zahtjev za vrijeme postupka ispitivanja čelnik tijela dužan ga je osloboditi obavljanja poslova radnog mjesta na koji je raspoređen.

5. ETIČKO POVJERENSTVO

- Imenuje ga Vlada na 4 godine
- Ima 6 članova, dva predstavnika sindikata i državnih službenika, te 1 predstavnik H. sabora i nevladine udruge
- Neovisno u svom radu
- Sjedište je pri Uredu za socijalno partnerstvo

Nadležnost Etičkog povjerenstva

- - zaprima i razmatra pritužbe građana i službenika u slučaju kada čelnik državnog tijela ili osoba koju ovlasti, ne dostavi odgovor na pritužbu u roku od 60 dana ili podnositelj pritužbe nije zadovoljan odgovorom, te ispituje osnovanost pritužbe,
- - prati primjenu Etičkog kodeksa, te daje mišljenja vezana uz sadržaj Etičkog kodeksa,
- - prati međunarodne standarde na području etičkog postupanja, te daje prijedloge središnjem tijelu državne uprave (Ministarstvu uprave) nadležnom za službeničke odnose za unapređenje etičkih standarda sukladno međunarodnoj praksi,

- - u slučaju postojanja dvojbe da li neko ponašanje predstavlja povredu Etičkog kodeksa na zahtjev povjerenika za etiku, Odjela za etiku, državnih tijela, službeničkih sudova, službenika, građana i drugih osoba daje mišljenje o tome,
- – prati primjenu propisa na području etičkog postupanja državnih službenika, te predlaže njihovu izmjenu i dopunu,
- – analizira pojave povreda Etičkog kodeksa na koje ukaže Odjel za etiku u Ministarstvu uprave i povjerenici za etiku,
- – potiče i predlaže mjere za jačanje etičkih standarda u državnoj službi u odnosu na osobno ponašanje državnih službenika, mogući sukob interesa, primanje darova i koruptivno i drugo neetičko postupanje, zaštitu ugleda državne službe i osobnog ugleda državnih službenika.

6. Pritužbe na nepoštivanje etičkog kodeksa

- -Građani i službenici se mogu obratiti čelniku državnog tijela i povjereniku za etiku pritužbom na ponašanje službenika u službi i izvan službe, za koje smatraju da je protivno odredbama Etičkog kodeksa.
 - -Povjerenik za etiku provodi ispitni postupak i najduže u roku od 30 dana dostavlja pisano izvješće čelniku tijela
 - Izvješće razmatra čelnik tijela i po potrebi pokreće postupak zbog povrede službene dužnosti utvrđene zakonom, drugim propisom ili pravilnikom o unutarnjem redu državnog tijela u roku od 8 dana
- Čelnik tijela ili osoba koju ovlasti, daje odgovor na pritužbe najkasnije u roku od 60 dana od dana njena podnošenja.

- U slučaju da čelnik državnog tijela ili osoba koju ovlasti, ne dostavi odgovor na pritužbu u roku od 60 dana ili podnositelj pritužbe nije zadovoljan odgovorom, podnositelj pritužbe ima pravo podnijeti pritužbu Etičkom povjerenstvu.
- Etičko povjerenstvo bez odlaganja zatražiti će izvješće od čelnika tijela
- Čelnik tijela dužan je u roku od 15 dana odgovoriti
- Etičko povjerenstvo daje mišljenje i obavještava podnositelja pritužbe u roku od 30 dana od zaprimanja pritužbe.

Obaveza izvještavanja

- Čelnici državnih tijela dužni su jednom godišnje, najkasnije do 31. prosinca, izvijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za službeničke odnose (Ministarstvo uprave), o podnesenim pritužbama članka 15. Etičkog kodeksa i postupcima koji su u vezi s njima pokrenuti.

Ministarstvo uprave objavljuje skupno izvješće na svojoj web-stranici, najkasnije do 31. siječnja sljedeće godine.

6 . Javnost i dostupnost Etičkog kodeksa

- Etički kodeks ističe se na vidnom mjestu u državnom tijelu. Etički kodeks objavljuje se na web-stranici Vlade Republike Hrvatske, i web-stranicama svih državnih tijela.
- Čelnik državnog tijela ili osoba koju on ovlasti, dužni su upoznati službenike koji se primaju u državnu službu sa odredbama Etičkog kodeksa.

Hvala na pozornosti!

- Etički povjerenik u Ministarstvu gospodarstva rad i poduzetništva
- Štefica Knezović, dipl. iur
- Tel. 01/6016-770
- E-mail: stefica.knezovic@mingorp.hr